శ్రీవైఖానసమహిమమంజరీ

వైఖానసవాఙ్మయపరంపరలో అద్వితీయమైన సిద్ధాన్త ప్రతిపాదన గ్రంథం శ్రీవైఖానసమహిమమంజరీ. ఈ గ్రంథం 10వ శతాబ్దంలో శ్రీనివాసమఖిగా ప్రసిద్ధిగాంచిన వైఖానస విద్వద్ధౌరేయులు కాశ్యపగోత్రజుల రుక్మిణీగోవిందాచార్యపుత్రులు అగు శ్రీశ్రీనివాస దీక్షితుల వారిచే సులలితపదగాంభీర్యమగు సరళ సంస్కృత భాషలో రచింపబడినది. ఈ గ్రంథ స్వరూపం ఎట్టిదనగా?

వైదికావైదిక భేదములవలన ప్రపత్తి రెండు విధములు. అందు వైదికప్రపత్తి ఉత్తమ-మధ్యమ-అధమ భేదములచే మూడు విధములు. అందుత్తమప్రపత్తి శ్రీవిఖనోమునిచే అనుగ్రహింపబడిన విష్ణుబలి సంస్కారము. ఇయ్యది గర్భస్థితి కాలమునందే వైష్ణవత్వము కలుగుటకు సాధనభూతము. దేవతాన్తర మన్త్రాన్తర సాధనాంతరఫలాన్తరములు లేక శ్రీమన్నారాయణశరణ్యమై వేదమన్త్ర భూయిష్ఠమగుటచే పరమ వైదికమునై యున్నది.

సూత్రోక్త హోమాదులు లేనిది మధ్యమప్రపత్తి. కేవల విశ్వాసముచే ప్రార్థనా ప్రధానమైనది యధమము. వేదమన్త్రములు లేక పౌరాణిక విధానముచే నాచరింపబడునది అవైదికము.

Scanned with OKEN Scanner

శ్రీ విష్ణుబలిసంస్కారముచే నుత్తమప్రపన్నులైనవారే భగవాదారాధన చేయుట యందు ఉత్తమాధికారులు అనుట నిస్సంశయము.

గర్భస్థశిశువు అష్టమమాసమున జ్ఞానోదయమును పొందు సమయముననే ప్రపదమును గూర్చి సకల పూర్ణాధికారము కలదనుట యందు గర్భపనిషద్వాక్యమే ప్రమాణము. శ్రీవైఖానస సూత్రకారుడు మరీచిమహర్షి గర్భస్థ శిశువునకు ఎనిమిదవ మాసమునందే విష్ణుబలి సంస్కారము చేయవలయునని ఆజ్ఞాపించియున్నారు.

బోధాయన సూత్రమునందలి విష్ణుబలిచే గర్భవైష్ణవత్వము సిద్ధించదు. ఎట్లనగా ఆ సూత్రము విష్ణుబలి రుద్రబలి విష్ణ్వర్చనముతో-పాటు రుద్రాద్యన్యదేవతార్చనము కూడా చెప్పబడుట వలన బోధాయన సూత్రము నారాయణైకపరముగాదు. అందుననూ బోధాయనులలో కొందరు వైష్ణవులు కొందరు శైవులు కొందరు శాక్తేయులు కూడా కలరు.

శ్రీవైఖానససూత్రము ఉపక్రమ ఉపసంహారాదులందంతటను శ్రీమన్నారాయణపారమ్యము స్పష్టముగా నిర్దేశింపబడినది. మరియు ఈ సూత్రానుయాయులు శ్రీమన్నారాయణైక నిష్ఠులనుట నిర్వివాదము. ఇందులకు నిదర్శనము వైఖానసులెల్లరు వంశపారంపర్యముగ విష్ణ్వారాధకులుగా యుండుటయే.

ఇతర సూత్ర అనుయాయులందరూ శ్రీవైష్ణవులు కావలయునన్నచో పాంచరాత్రోక్త పంచసంస్కారముల ద్వారా వైష్ణవత్వమును సంపాదించుకొనవలసిన వారైయున్నారు.

Scanned with OKEN Scanner

శ్రీవైఖానససూత్రోక్త విష్ణుబలి యనన్య శరణమైన గర్భ వైష్ణవత్వ సిద్ధికై ఉపదేశింపబడియుండుట వలన ఈ సంస్కారము పొందిన వారలకు జననాంతరమున తాపాదిసంస్కారము అనావశ్యకమనియు సన్యాసులకు కూడా భగవదారాధనచేయుటయందు అధికారము కలదని, వైఖానససూత్రోక్త అష్టాదశసంఖ్యాశారీర సంస్కార ప్రతిపాదనము శ్రుతి సమ్మతమనియు అనేకాముల్య విషయ కుసుమముల కాశ్రయమే ఈ శ్రీవైఖానసమహిమమంజరీ.

ఈ గ్రంథరాజమునకు శ్రీసుందరరాజభట్టాచార్యుల వారిచే చంద్రికావ్యాఖ్య రచింపబడింది.

శ్రీశ్రీనివాస దీక్షితులవారిని గూర్చి ...

శ్రీవేంకటేశ కరుణామృత సేకలబ్ధ
వేదాన్త దేశికపదాయ బుధోత్తమాయ ।
వైఖానసాన్వయ పయోధిసుధాకరాయ
శ్రీశ్రీనివాసగురవే మహతే నమోఽస్తు ॥

నిరవద్యశీలస్సగోవిందాచార్యస్స్వానురూపయా రుక్మిణ్యాఖ్యయా భార్యయా భగవదేకపరఃక్షిపన్ కాలం.... కదాచిదాత్మనోఽనపత్యతాం చిన్తయన్విమనా ఇవ శర్వర్యాం శర్వాది సర్వసుపర్వ వన్ద్యమాన చరణారవిందం రమాకాంతం భగవంతం అన్తః కలయన్ గుణైః అనల్పం తల్పమధిశయానః సమనుబభూవ నిద్రాసుఖమ్ ॥

శ్రీనివాసదీక్షితేంద్రచరితం

Scanned with OKEN Scanner

సర్వశుభలక్షణ సహితుడైన గోవిందాచార్యులు తన అనురూపమగు రుక్మిణీ అను భార్యతో కలిసి ఆధ్యాత్మిక తత్త్వ చింతనాపరుడై కాలమును గడుపుచూ తనకు సంతానము లేదను బాధతో చింతించుచూ పరమాత్ముడు అగు శ్రీమన్నారాయణుని అనన్త గుణములను హృదయమున చింతించుచూ నిద్రించెను.

శ్రీనివాసుడు గోవిందాచార్యుని అనుగ్రహింపతలచి తన అంశతో రుక్మిణి గర్భమున చేరి వారిని అమందానంద కందళితులను గావించెను.

త్రింశదుత్తరచతుస్సహస్రేషు వ్యతీతేషు కలివర్షేషు సర్వజిద్వత్సరే తుంగస్థే సవితరి తథాచంద్రేచ వైశాఖే ప్రాజాపత్యే నక్షత్రే శ్లాఘనీయే లగ్నే సాధ్వీ సా ప్రాసవిష్ట ప్రభూతగుణం కమపి పుత్రం భువనమిత్రమ్॥

శ్రీనివాసదీక్షితేంద్రచరితం

4031 కలి సంవత్సరములు గడచిన తదుపరి సర్వజిద్వత్సరమున రవిచంద్రులు ఉచ్ఛస్థితిలో నుండగా వైశాఖ మాసమున ప్రాజాపత్యనక్షత్రమైన రోహిణీయందు సకలగుణ శ్రేయస్కరుడైన పుత్రునికి ఆ రుక్మిణీమాత జన్మనిచ్చెను.

ఈ వాక్యములనుబట్టి శ్రీశ్రీనివాస దీక్షితేంద్రులవారి కాలము క్రీ.శ. 929 వ సంవత్సరంగా (10వ శతాబ్ది పూర్వార్థముగా) తెలియుచున్నది. నేటికి 1000 సంవత్సరములకు పూర్వం జరిగిన వృత్తాంతమిది.

Scanned with OKEN Scanner

ఏవం శ్రీవేంకటేశ దివ్యాజ్ఞాలబ్ధ వేదాన్తదేశికాభిఖ్యస్సుధీ - ముఖ్యస్సప్తభిః పాకయజ్ఞైర్హవిర్యజ్ఞైస్సోమయజ్ఞైశ్చ యజ్ఞో వై విష్ణురితి శ్రుతిచోదిత యజ్ఞపురుషభావం నారాయణమారాధయామాస. తత శ్శ్రీనివాస దీక్షితవేదాన్త దేశిక ఇతి దిశి దిశి ప్రతీతోఽ భవత్ ॥

శ్రీనివాసదీక్షితేంద్రచరితం

శ్రీనివాసదీక్షితులవారు అఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనాయకుడు తిరుమల క్షేత్రాధివాసి అర్చామూర్తి అగు శ్రీశ్రీనివాసుని పాదారవిందములచెంత పూజాదికములొనర్చి పాకయజ్ఞ-హవిర్యజ్ఞ-సోమయజ్ఞములతో యజ్ఞపురుషుడైన శ్రీమహావిష్ణువునర్చించి వేదాన్త దేశికులని విఖ్యాతిపొందియున్నారు.

వీరి లేఖిని నుండి

శ్రౌత ప్రాయశ్చిత్తం
శ్రీమద్రామాయణవ్యాఖ్య
తిథినిర్ణయకారికా
లక్ష్మీవిశిష్టాద్వైతభాష్యం
పారమాత్మికోపనిషద్భాష్యం
వైఖానసమహిమమంజరీ

వైఖానససూత్రభాష్యం
సజ్జనసంభవః
వైఖానససూత్రసంగ్రహరత్నం

ఇట్లనేక గ్రంథములు ఉద్భవించినవి.

వీరు తమ గ్రంథములన్నింటిలో

ఖ్యాపయతి స్మ వైఖానససూత్రం వైఖానసాపరనామక నారాయణపరమితి శ్రీవైఖానస సూత్ర విహిత విష్ణుబలి కర్మ సిద్ధచంక్రాంకన ప్రపదనా వైదికా వైఖానసా ఆదివైష్ణవా గర్భవైష్ణవా

స్వసూత్రవిహిత సంస్కార ప్రాప్త వైష్ణవతయా నిసర్గవైష్ణవా అత ఏవ తత్సూత్రిణస్సర్వే భగవదేకపరా దృశ్యన్త ఇతి.

శ్రీనివాసదీక్షితేంద్రచరితం

శ్రీ వైఖానససూత్రము శ్రీమన్నారాయణైకపరమని శ్రీవైఖానస సూత్రవిహిత విష్ణుబలికర్మచక్రాంకితులు వైదికులు ఆదివైష్ణవులు గర్భవైష్ణవులు భగవదేకపరులు అని సిద్ధాన్తీకరించి శ్రుతిసమన్వయంతో నిరూపించియున్నారు.

ఇట్టి వైఖానసగురుశ్రేష్ఠులు మహామహిమాన్వితులు శ్రీమన్నారాయణ లబ్ధ కృపాపాత్రులు సర్వవిద్యాపారంగతులు అగు శ్రీశ్రీనివాసదీక్షితుల వారి పాదపద్మాలకు సాష్టాంగదండ ప్రణతులర్పిస్తూ.....

Scanned with OKEN Scanner